

Spēkā no 25.11.2004

Spēkā esošs

Publicēts: Vēstnesis, 26.11.2004, nr. 188

Publicēts: ZINOTĀJS, 24.02.2005, nr. 4

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

23.11.2004

Noteikumi nr. 964

Rīgā

Pārtikas preču marķēšanas noteikumi

Grozījumi:	MK 27.09.2005. not. nr.730	(L.V., 4.okt., nr.157; Zinotājs, 2006, nr.1)
	MK 29.11.2005. not. nr.908	(L.V., 2.dec., nr.193; Zinotājs, 2006, nr.7)
	MK 18.12.2007. not. nr.881	(L.V., 21.dec., nr.205; Zinotājs, 2008, nr.8)
	MK 02.06.2008. not. nr.393	(L.V., 5.jūn., nr.87; Zinotājs, 2008, nr.16)
	MK 01.09.2009. not. nr.988	(L.V., 8.sept., nr.142)
	MK 09.03.2010. not. nr.234	(L.V., 12.marts, nr.41)

(prot. Nr.67 5.§)

Izdoti saskaņā ar
Pārtikas aprites uzraudzības
likuma 13.panta trešo daļu,
Patērētāju tiesību aizsardzības
likuma 21.panta pirmo daļu un
Reklāmas likuma 7.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka vispārīgās prasības Latvijā izplatāmo pārtikas preču marķējumam.
2. Citus pārtikas nozari reglamentējošus normatīvos aktus piemēro, ja tajos ir noteiktas papildu prasības atsevišķu pārtikas preču marķējumam un reklāmas prasībām, to saturam, noformējumam vai izplatīšanas kārtībai.
3. Aizliegts izplatīt pārtikas preces, kas neatbilst šo noteikumu prasībām.
4. Šo noteikumu ievērošanas uzraudzību atbilstoši kompetencei veic Pārtikas un veterinārais dienests.

II. Marķējuma vieta

5. Fasēto pārtikas preču marķējums atrodas labi redzamā vietā uz primārā iepakojuma vai attiecīgajai pārtikas precei pievienotas etiķetes. Marķējumā sniegtā informācija ir viegli saprotama un ieraugāma, skaidri salasāma un neizdzēsama. Fasēta pārtikas prece ir jebkura patēriņam paredzēta un pirms pārdošanas atsevišķā primārā iepakojumā iepakota pārtikas prece. Primārais iepakojums pārtikas precī aptver pilnībā vai daļēji tā, lai tās saturam nevarētu piekļūt, neatverot vai nemainot primāro iepakojumu.

6. Noteikumos paredzēto informāciju var norādīt tikai pārtikas preču pavaddokumentos, ja attiecīgie dokumenti tiek sūtīti kopā ar pārtikas precēm, ir nosūtīti iepriekš vai tiek nogādāti preču piegādes laikā. Uz sekundārā iepakojuma tādā gadījumā norāda pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu, minimālo vai galīgo derīguma termiņu, ražotāja nosaukumu, adresi un, ja nepieciešams, uzglabāšanas režīmu, ja:

6.1. fasētas pārtikas preces ir paredzētas patērētājam, bet preces pārdod vairumtirdzniecībā pirms to piedāvāšanas patērētājam (izņemot sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzējus);

6.2. fasētas pārtikas preces paredzētas sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzējam sagatavošanai, apstrādei, sadalīšanai vai sagriešanai;

6.3. pārtikas preces tiek piedāvātas patērētājam vai sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzējam nefasētas vai patērētāja norādītajā daudzumā. Šādā gadījumā, piedāvājot preces patērētājam, blakus pārtikas precei norāda informāciju par pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu un minimālo vai galīgo derīguma termiņu;

6.4. pārtikas preces mazumtirdzniecības vietā iesaiņo tiešai pārdošanai galapatērētājam. Šādā gadījumā pārtikas precei pievieno informāciju par pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu, minimālo vai galīgo derīguma termiņu un neto masu vai tilpumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 18.12.2007. noteikumiem nr.881 un MK 09.03.2010. noteikumiem nr.234)

7. Uz stikla pudelēm, kas paredzētas atkārtotai izmantošanai un kurām ir neizdzēšams marķējums, bet nav etiķetes, uzlīmes vai aptveres, kā arī uz primārā iepakojuma, ja tā maksimālā virsmas platība ir mazāka par 10 cm², norāda tikai pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu, neto masu vai tilpumu un minimālo vai galīgo derīguma termiņu.

8. Pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu, neto masu vai tilpumu un norādi par minimālo vai galīgo derīguma termiņu, kā arī alkohola saturu dzērieniem ar alkohola saturu vairāk nekā 1,2 tilpumprocenti norāda vienā redzeslaukā, izņemot šo noteikumu 7.punktā minētos gadījumus.

III. Informācija pārtikas preču marķējumā

9. Pārtikas preču marķējumā sniegtā informācija, kā arī marķēšanā izmantotās metodes nedrīkst maldināt patērētāju par pārtikas preces raksturojumu, identitāti, īpašībām, sastāvu, daudzumu, derīguma termiņu, izcelsmes vietu vai ražošanas metodēm.

10. Pārtikas preču marķējumā sniegtā informācija, kā arī marķēšanā izmantotās metodes pārtikas precei nedrīkst piedēvēt tādas īpašības vai ietekmi, kāda tai nepiemīt, kā arī radīt priekšstatu, ka pārtikas precei piemīt specifiskas iezīmes, ja šādas iezīmes piemīt visām attiecīgā veida pārtikas precēm.

11. Pārtikas preču marķējumā sniegtā informācija, kā arī marķēšanā izmantotās metodes (ievērojot normatīvos aktus, kas regulē prasības dabīgajam minerālūdenim un avota ūdenim, kā arī pārtikai patērētāju grupām ar īpašām diētiskām prasībām) pārtikas precei nedrīkst piedēvēt ārstnieciskas (dziednieciskas) vai slimības profilakses īpašības.

11.¹ Vārdu "diētisks" (vienu vai kopā ar citiem vārdiem) atļauts izmantot tikai tādu pārtikas preču marķējumā, kuras atbilst normatīvajos aktos par diētisko pārtiku noteiktajām prasībām.

(MK 02.06.2008. noteikumu nr.393 redakcijā)

11.² Uzturvērtības un veselīguma norādes pārtikas preču marķējumā, noformējumā un reklāmā izmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra Regulu (EK) Nr.1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem.

(MK 09.03.2010. noteikumu nr.234 redakcijā)

12. Šo noteikumu 9., 10., 11. un 11.¹ punktā minētais aizliegums maldināt patērētāju attiecas arī uz pārtikas

preču reklāmu un pasniegšanas veidu – it īpaši preces izskatu un iesaiņojumu, tā formu, iesaiņojumā izmantoto materiālu un tā veidu, kā arī pārtikas preču izkārtojumu tirdzniecības vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 18.12.2007. noteikumiem nr.881)

13. Pārtikas preču marķējumā norāda pārtikas preces partiju saskaņā ar šo noteikumu IV nodaļu.

14. Patērētājiem un sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem paredzēto pārtikas preču marķējumā norāda šādu informāciju:

14.1. pārtikas preces tirdzniecības nosaukums saskaņā ar šo noteikumu V nodaļu;

14.2. pārtikas preces sastāvdaļas saskaņā ar šo noteikumu VI nodaļu;

14.3. noteiktu pārtikas preces sastāvdaļu vai sastāvdaļu grupu daudzums saskaņā ar šo noteikumu VII nodaļu;

14.4. neto masa vai tilpums fasētām pārtikas precēm saskaņā ar šo noteikumu VIII nodaļu;

14.5. pārtikas preces minimālais derīguma termiņš vai, ja prece ātri bojājas, galīgais derīguma termiņš saskaņā ar šo noteikumu IX nodaļu;

14.6. īpaši pārtikas preces uzglabāšanas vai lietošanas noteikumi, ja ir nepieciešams ievērot šādus noteikumus, lai nodrošinātu pārtikas preces pareizu lietošanu;

14.7. Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrēta ražotāja, iepakotāja vai pārdevēja nosaukums un adrese;

14.8. ziņas par pārtikas preces izcelsmes vietu, ja šādas informācijas trūkuma dēļ patērētājam var rasties maldinošs priekšstats par patieso pārtikas preces izcelsmes vietu;

14.9. detalizēta pārtikas preces lietošanas instrukcija, ja nepieciešams;

14.10. dzērieniem ar alkohola saturu vairāk nekā 1,2 tilpumprocenti – alkohola saturs saskaņā ar šo noteikumu X nodaļu;

14.11. atsevišķām pārtikas precēm – papildu norādes, ja tas ir nepieciešams saskaņā ar šo noteikumu XI nodaļu;

14.12. pārtikas preces enerģētiskā vērtība un uzturvērtība, ja tas ir nepieciešams saskaņā ar šo noteikumu XII nodaļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.09.2005. noteikumiem nr.730 un MK 18.12.2007. noteikumiem nr.881)

IV. Pārtikas preču partijas norāde

15. Pārtikas preču partija ir identiskos apstākļos ražota, apstrādāta vai iepakota tirdzniecībai paredzēta pārtikas preču vienību grupa. Pārtikas preces partiju un tās norādes veidu nosaka ražotājs, izgatavotājs, iepakotājs vai importētājs. Pārtikas preces partijas norādes sākumā ir burts "L", ja attiecīgā norāde marķējumā nav skaidri nošķirta no citām norādēm.

16. Fasētām pārtikas precēm partiju norāda uz primārā iepakojuma vai pārtikas precei pievienotās etiķetes, bet nefasētām pārtikas precēm – uz sekundārā iepakojuma vai trauka, vai, ja tāda nav, – attiecīgajos pavad-dokumentos.

17. Pārtikas preces partiju var nenorādīt:

17.1. lauksaimniecības produktiem, kurus pēc iegūšanas:

17.1.1. pārdod vai nogādā uz pagaidu uzglabāšanas, sagatavošanas vai iepakojšanas vietām;

17.1.2. transportē uz pārtikas uzņēmumiem;

17.1.3. savāc, lai tūlīt apstrādātu vai pārstrādātu;

17.2. ja pārtikas preces:

17.2.1. pārdod nefasētas;

17.2.2. iepakoj veikalā patērētāja norādītajā daudzumā;

17.2.3. iepakoj veikalā tūlītējai pārdošanai;

- 17.3. ja pārtikas preces primārā iepakojuma vai trauka lielākā virsma ir mazāka par 10 cm²;
- 17.4. atsevišķām saldējuma porcijām, kas tiek pildītas patērētāja klātbūtnē;
- 17.5. ja pārtikas preces marķējumā ir nekodēta minimālā vai galīgā derīguma termiņa norāde ar datumu un mēnesi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 18.12.2007. noteikumiem nr.881)

V. Pārtikas preču tirdzniecības nosaukuma norāde

18. Pārtikas preces tirdzniecības nosaukums ir pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos noteikts attiecīgās pārtikas preces nosaukums vai, ja šāda nosaukuma nav, – Latvijā parasti lietotais nosaukums, vai pārtikas preces apraksts un, ja nepieciešams, tās lietošanas apraksts, kas ir pietiekami precīzs, lai noteiktu pārtikas preces veidu un minēto preci varētu identificēt.

19. Latvijā izplatāmajām pārtikas precēm var norādīt tirdzniecības nosaukumu, ko lieto Eiropas Ekonomikas zonas valstī, kurā pārtikas prece ražota. Ja šo noteikumu 14.punktā minētā informācija nenodrošina patērētājam iespēju atšķirt attiecīgo pārtikas preci, blakus tirdzniecības nosaukumam norāda papildu informāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.09.2005. noteikumiem nr.730)

20. Šo noteikumu 19.punktā minēto tirdzniecības nosaukumu nedrīkst izmantot, ja Eiropas Ekonomikas zonas valstī ražota pārtikas prece pēc sastāva vai izgatavošanas metodes ievērojami atšķiras no pārtikas preces, ko ar šādu nosaukumu pazīst Latvijā, un tirdzniecības nosaukumam pievienotā papildu informācija nenodrošina pietiekamu patērētāju informētības līmeni.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.09.2005. noteikumiem nr.730)

21. Pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu nedrīkst aizstāt ar preču zīmi, firmas zīmi vai nosacītu ("modes") nosaukumu.

22. Pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā ietver attiecīgu norādi vai nosaukumu papildina ar ziņām par pārtikas preces fizikālo stāvokli vai specifisko apstrādi (piemēram, pulverveida, sasaldēts, dziļi sasaldēts, koncentrēts, žāvēts), ja šādas informācijas trūkuma dēļ varētu tikt maldināts patērētājs.

23. Jebkuras ar jonizējošo starojumu apstrādātas pārtikas preces marķējumā norāda "Apstarots" vai "Apstrādāts ar jonizējošo starojumu".

VI. Pārtikas preču sastāvdaļu norāde

24. Pārtikas preces sastāvdaļa ir jebkura viela (arī pārtikas piedeva), kas tiek lietota pārtikas preču ražošanas vai sagatavošanas procesā un ir galaproduktā, arī pārveidotā veidā. Pārtikas preces sastāvdaļu sarakstā norāda visas pārtikas preces sastāvdaļas dilstošā masas secībā, kā tās ir reģistrētas pārtikas preces ražošanas procesā. Sastāvdaļas, kuru saturs galaproduktā ir mazāks par 2 %, var norādīt citā secībā, bet aiz pārējām sastāvdaļām. Pirms pārtikas preces sastāvdaļu saraksta jābūt norādei, kurā ir vārds "Sastāvdaļas" ("Sastāvs").

25. Alkoholiskajiem dzērieniem norāda tikai tās sastāvdaļas, kas ir minētas šo noteikumu 1.pielikumā. Norādes sākumā ir vārds "Satur", un tam seko sastāvdaļas tirdzniecības nosaukums. Šāda norāde nav nepieciešama, ja sastāvdaļa, minot tās tirdzniecības nosaukumu, ir norādīta sastāvdaļu sarakstā vai pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā.

26. Pārtikas preces sastāvdaļas nosaukumu norāda, minot tās tirdzniecības nosaukumu saskaņā ar šo noteikumu V nodaļu.

27. Šo noteikumu 2.pielikumā minētajām pārtikas preču sastāvdaļām var norādīt tikai attiecīgās grupas nosaukumu.

28. Šo noteikumu 3.pielikumā minētajām pārtikas preču sastāvdaļām (pārtikas piedevām) norāda attiecīgās grupas nosaukumu un pārtikas piedevas nosaukumu vai starptautisko (E) numuru. Ja pārtikas preces sastāvdaļa (pārtikas piedeva) pieder pie vairākām grupām, norāda tās grupas nosaukumu, kura atbilst pārtikas preces sastāvdaļas (pārtikas piedevas) galvenajai funkcijai attiecīgajā pārtikas precē.

29. Aromatizētājus norāda, lietojot vārdu "Aromatizētājs(-i)", aromatizētāja nosaukumu vai sniedzot aromatizētāja aprakstu. Ja pārtikas preces izgatavošanā par aromatizētāju tiek izmantots hinīns vai kofeīns, to nosaukumu norāda sastāvdaļu sarakstā uzreiz aiz vārda "Aromatizētājs".

30. Vārdu "Dabisks" vai jebkuru citu vārdu ar tādu pašu nozīmi drīkst lietot tikai tādā gadījumā, ja:

30.1. aromatizētājs satur aromatizējošas vielas, kas iegūtas fizikālā (destilācija, ekstrakcija ar šķīdinātāju), fermentatīvā vai mikrobioloģiskā procesā no neapstrādāta vai tradicionāli apstrādāta (kaltēšana, termiska apstrāde, fermentācija) augu vai dzīvnieku izcelsmes produkta;

30.2. aromatizētājs satur aromatizējošus preparātus – koncentrētus vai nekoncentrētus produktus ar aromatizētāja īpašībām, kas nav noteikta ķīmiska viela un kuru iegūst fizikālā (destilācija, ekstrakcija ar šķīdinātāju), fermentatīvā vai mikrobioloģiskā procesā no neapstrādāta vai tradicionāli apstrādāta (kaltēšana, termiska apstrāde, fermentācija) augu vai dzīvnieku izcelsmes produkta.

31. Ja, norādot aromatizētāju, ir atsauce uz tajā ietilpstošo vielu augu vai dzīvnieku izcelsmi, vārdu "Dabisks" vai jebkuru citu vārdu ar tādu pašu nozīmi lietot nedrīkst, izņemot gadījumu, ja aromatizējošā sastāvdaļa ir izdalīta no attiecīgā pārtikas produkta vai aromatizējošās izejvielas, izmantojot fizikālos (destilācija, ekstrakcija ar šķīdinātāju), fermentatīvos vai mikrobioloģiskos paņēmienus vai tradicionālos ēdienu gatavošanas paņēmienus.

32. Ja pārtikas preces sastāvdaļa ir vairāku sastāvdaļu komplekss, tā elementus uzskata par attiecīgās pārtikas preces sastāvdaļām. Komplekso sastāvdaļu var ietvert pārtikas preces sastāvdaļu sarakstā, norādot kompleksās sastāvdaļas tirdzniecības nosaukumu, ja aiz tā seko kompleksās sastāvdaļas elementu saraksts. Minētais elementu saraksts nav nepieciešams, ja:

32.1. citos pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos ir noteikts kompleksās sastāvdaļas sastāvs un tās saturs galaproduktā ir mazāks par 2 %;

32.2. kompleksā sastāvdaļa ir garšvielu vai augu (garšaugu) maisījums un tās saturs galaproduktā ir mazāks par 2 %;

32.3. kompleksā sastāvdaļa ir pārtikas prece, kurai saskaņā ar pārtikas nozari reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem sastāvdaļas nav jānorāda.

33. Pievienotā ūdens un gaistošo produktu daudzumu norāda atbilstoši to masai galaproduktā. Ūdens daudzumu, kas pievienots pārtikas precei kā sastāvdaļa, aprēķina, atņemot no galaprodukta kopējā daudzuma pārējo sastāvdaļu daudzumu. Ūdens daudzumu var neņemt vērā, ja tas nepārsniedz 5 % no galaprodukta masas.

34. Pievienotā ūdens daudzumu nenorāda, ja tas izmantots ražošanas procesā tikai kādas koncentrētas vai atūdeņotas sastāvdaļas sākotnējās formas atgūšanai vai kā šķidra vide, ko parasti nelieto cilvēku uzturā.

35. Pārtikas preču sastāvdaļas, kas tiek lietotas koncentrētā vai atūdeņotā veidā un kuru sākotnējā forma tiek atgūta ražošanas procesā, var norādīt tādā masas secībā, kāda noteikta pirms koncentrēšanas vai atūdeņošanas.

36. Koncentrētai vai atūdeņotai pārtikas precei, kuras sākotnējo formu atgūst, pievienojot ūdeni, sastāvdaļas var norādīt atšķaidītā produkta proporcijās, ja pārtikas preces sastāvdaļu sarakstu papildina ar vārdiem "Atšķaidītā produkta sastāvdaļas" vai "Lietošanai gatavā produkta sastāvdaļas".

37. Ja pārtikas precēs augļus, sēnes vai dārzeņus lieto kā sastāvdaļas un to proporcijas var mainīties, kā arī

neviens no tām nav būtiskā pārsvarā, tad sastāvdaļu sarakstā norāda kopējo nosaukumu "Augļi", "Sēnes" vai "Dārzeņi", vārdus "Mainīgās proporcijās" un pievienoto augļu, sēņu vai dārzeņu sarakstu. Šādā gadījumā maisījumu atbilstoši šo noteikumu 24.punktam iekļauj sastāvdaļu sarakstā, ņemot vērā augļu, sēņu vai dārzeņu kopējo masu.

38. Garšvielu vai augu (garšaugu) maisījumiem, kuros neviens garšviela vai neviens augs (garšaugi) nav būtiskā pārsvarā, sastāvdaļas var nenorādīt dilstošā masas secībā, ja pārtikas preces sastāvdaļu sarakstu papildina ar paskaidrojumu, piemēram, ar vārdiem "Mainīgās proporcijās".

39. Ja pārtikas preces ražošanā vai sagatavošanā lieto sastāvdaļas, kuras galaproduktā ir mazāk par 2 % un tās ir līdzīgas vai savstarpēji aizvietošanas, kā arī netiek mainīts to sastāvs, raksturojums vai sagaidāmā vērtība, tad sastāvdaļu sarakstā sastāvdaļas norāda ar vārdiem "Satur .. un/vai ..". Šī norāde ir nepieciešama, ja vismaz viena sastāvdaļa, bet ne vairāk par divām sastāvdaļām ir galaproduktā. Šīs prasības neattiecas uz piedevām vai sastāvdaļām, kas minētas šo noteikumu 1.pielikumā.

40. Pārtikas preču sastāvdaļas var nenorādīt:

40.1. svaigiem augļiem un dārzeņiem, arī kartupeļiem, kas nav mizoti, griezti vai līdzīgi apstrādāti;

40.2. gāzētam ūdenim, ja marķējumā norādīts, ka tas ir gāzēts;

40.3. raudzētam etiķim, kas iegūts no viena pamatprodukta, ja tam nav pievienotas citas sastāvdaļas;

40.4. sieram, sviestam, raudzētam pienam un krējumam (ja nav pievienotas citas sastāvdaļas, izņemot piena produktus, fermentus un siera izgatavošanai nepieciešamās mikroorganismu kultūras, vai sāls, kas nepieciešams siera ražošanā (izņemot kausētu sieru un svaigu sieru));

40.5. pārtikas precēm, kurām ir tikai viena sastāvdaļa, ja pārtikas preces tirdzniecības nosaukums ir identisks ar sastāvdaļas tirdzniecības nosaukumu vai nodrošina iespēju precīzi identificēt sastāvdaļas veidu.

41. Par pārtikas preču sastāvdaļām neuzskata:

41.1. pārtikas preces atsevišķas sastāvdaļas elementus, ko uz laiku atdala ražošanas procesā un vēlāk atkal pievieno, nepārsniedzot sākotnējo daudzumu;

41.2. piedevas:

41.2.1. kas atrodas attiecīgajā pārtikas precē tikai tādēļ, ka ir pārtikas preces sastāvdaļas elementi un nepilda tehnoloģiskas funkcijas galaproduktā;

41.2.2. kuras lieto kā apstrādes palīg līdzekļus;

41.3. vielas, ko attiecīgā daudzumā izmanto par šķīdinātāju vai vidi pārtikas piedevām;

41.4. vielas, kas nav piedevas, bet kuras lieto tādā pašā veidā vai kā pārstrādes palīg līdzekļus, un kas ir galaproduktā, arī pārveidotā veidā.

42. Ja šo noteikumu 41.2., 41.3. un 41.4.apakšpunktā norādītās vielas ir iegūtas no sastāvdaļām, kas minētas šo noteikumu 1.pielikumā, tās lieto pārtikas preču ražošanā un tās ir galaproduktā, arī pārveidotā veidā, attiecīgās vielas uzskata par pārtikas preču sastāvdaļām un marķējumā norāda sastāvdaļu nosaukumu, no kurām tās iegūtas.

43. Šo noteikumu 27., 28., 29., 32. un 39.punktā minētajos gadījumos sastāvdaļu sarakstā norāda sastāvdaļas, kuras minētas šo noteikumu 1.pielikumā vai ir iegūtas no tām un kuras lietotas pārtikas preču ražošanā un ir galaproduktā, arī pārveidotā veidā. Šāda norāde nav nepieciešama, ja pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā skaidri norādīta attiecīgā sastāvdaļa.

VII. Noteiktu pārtikas preču sastāvdaļu vai sastāvdaļu grupu daudzuma norāde

44. Pārtikas preces sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas daudzumu norāda pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā, blakus nosaukumam vai sastāvdaļu sarakstā pie attiecīgās sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas, ja:

44.1. attiecīgās sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas nosaukums ir pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā vai

nosaukumā, ar kādu patērētājs parasti saista attiecīgo pārtikas preci;

44.2. marķējumā ar vārdiem, zīmējumiem vai grafiskiem simboliem ir uzsvērtā sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas klātbūtne;

44.3. attiecīgā sastāvdaļa vai sastāvdaļu grupa ir raksturīga attiecīgajai pārtikas precei un atšķir to no citām pārtikas precēm, kurām ir līdzīgs nosaukums vai izskats.

45. Marķējumā norāda pārtikas preces sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas procentuālo daudzumu, kāds reģistrēts pārtikas preces ražošanas procesā.

46. Pārtikas preces sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas daudzumu sastāvdaļu sarakstā drīkst nenorādīt:

46.1. šādām pārtikas preču sastāvdaļām un sastāvdaļu grupām:

46.1.1. kuru neto masa ir norādīta saskaņā ar šo noteikumu 48. un 80.punktu vai kuru norādīšanas kārtība marķējumā ir noteikta citos pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos;

46.1.2. kuras lietotas mazos daudzumos tikai kā aromatizētāji;

46.1.3. kuras ir minētas pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā, bet nenosaka patērētāja izvēli, jo to daudzums nav būtisks pārtikas preces raksturojumā vai neatšķir attiecīgo pārtikas preci no citām līdzīgām precēm;

46.2. ja citos pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos ir precīzi noteikts attiecīgās sastāvdaļas vai sastāvdaļu grupas daudzums pārtikas precē un nav prasīta tā norāde marķējumā.

VIII. Fasēto pārtikas preču neto masas vai tilpuma norāde

47. Fasēto pārtikas preču neto masu vai tilpumu norāda tilpuma vienībās (litros, centilitros vai mililitros) šķidrums vai masas vienībās (kilogramos vai gramos) pārējām pārtikas precēm, ja citos pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

48. Ja citos pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos ir noteikts, ka nepieciešams norādīt pārtikas preces masu, piemēram, nominālo, minimālo vai vidējo masu, tā uzskatāma par neto masu šo noteikumu izpratnē.

49. Ja pārtikas prece – cieta viela – tiek pārdota šķidrā vidē, marķējumā norāda arī cietās vielas neto masu. Šķidra vide ir ūdens, sāls šķīdums, marināde, pārtikas skābju šķīdumi, etiķis, cukurūdens šķīdumi, citu saldvielu šķīdumi, augļu vai dārzeņu sulas, ja tajās tiek pasniegti augļi vai dārzeņi, kuri var būt maisījumā, kā arī saldētā vai ātri sasaldētā vidē, ja attiecīgā šķidrums vienīgā funkcija ir vides radīšana un tas nenosaka patērētāja izvēli.

50. Ja fasētā pārtikas prece sastāv no divām vai vairākām fasētām vienībām ar vienādu attiecīgās preces daudzumu, norāda katras vienības neto masu vai tilpumu un vienību skaitu. Minēto informāciju var nenorādīt, ja atsevišķo vienību skaits ir skaidri redzams un saskaitāms no ārpuses un vismaz viena norāde par atsevišķas vienības neto masu vai tilpumu ir redzama no ārpuses.

51. Ja fasētā pārtikas prece sastāv no divām vai vairākām vienībām, kas katra atsevišķi nav uzskatāma par tirdzniecības vienību, norāda attiecīgās pārtikas preces kopējo neto masu vai tilpumu un vienību skaitu.

52. Ja pārtikas preci parasti pārdod pēc vienību skaita, tās neto masu vai tilpumu uz primārā iepakojuma nenorāda, ja vienību skaits ir skaidri redzams un saskaitāms no ārpuses vai vienību skaits norādīts marķējumā.

53. Neto masu vai tilpumu var nenorādīt:

53.1. ja attiecīgās pārtikas preces ir pakļautas ievērojamam masas vai tilpuma zudumam un tiek realizētas pēc skaita vai svērtas patērētāja klātbūtnē;

53.2. ja pārtikas preces neto masa ir mazāka nekā pieci gramī vai neto tilpums ir mazāks nekā pieci mililitri (izņemot garšvielas un augus (garšaugus)).

IX. Pārtikas preču derīguma termiņa norāde

54. Minimālais derīguma termiņš ir datums, līdz kuram pārtikas prece saglabā savas specifiskās standartizētās īpašības, ja tiek ievērots uzglabāšanas režīms. Pārtikas preču marķējumā preču minimālā derīguma termiņa norādi sāk ar vārdiem "Ieteicams līdz ...", ja tiek norādīts datums, vai "Ieteicams līdz ... beigām" (citos gadījumos) un norāda datumu vai atsauci uz marķējuma vietu, kur ir norādīts datums.

55. Ja nepieciešams, marķējumā norāda uzglabāšanas režīmu, kāds jāievēro, lai pārtikas prece noteiktā laikposmā saglabātu savas specifiskās standartizētās īpašības.

56. Norādē par pārtikas preces minimālo derīguma termiņu hronoloģiskā secībā un nekodētā veidā norāda dienu, mēnesi un gadu, bet, ja pārtikas preces minimālais derīguma termiņš:

56.1. nav ilgāks par trim mēnešiem, var norādīt tikai dienu un mēnesi;

56.2. ir ilgāks par trim mēnešiem, bet nav ilgāks par 18 mēnešiem, var norādīt tikai mēnesi un gadu;

56.3. ir ilgāks par 18 mēnešiem, var norādīt tikai gadu.

57. Galīgais derīguma termiņš ir datums, līdz kuram pārtikas precī drīkst lietot, ja tiek ievērots uzglabāšanas režīms. Pārtikas precēm, kas ātri bojājas un tādēļ jau īsā laikposmā var radīt tūlītēju kaitējumu cilvēka veselībai, galīgā derīguma termiņa norādi sāk ar vārdiem "Izlietot līdz ...", kā arī norāda datumu vai atsauci uz vietu, kur datums ir norādīts. Minētajā gadījumā marķējumā norāda, kāds pārtikas preces uzglabāšanas režīms jāievēro.

58. Pārtikas preces galīgā derīguma termiņa norādē hronoloģiskā secībā un nekodētā veidā norāda dienu, mēnesi un, ja nepieciešams, gadu.

59. Minimālo un galīgo derīguma termiņu var nenorādīt:

59.1. svaigiem augļiem un dārzeņiem, arī kartupeļiem, kas nav mizoti, sagriezti vai apstrādāti (izņemot diedzētus graudus, pākšaugu dīgļstus vai citus līdzīgus diedzētus produktus);

59.2. vīniem, liķiervīniem, dzirkstošajiem vīniem un aromatizētajiem vīniem, kā arī līdzīgiem dzērieniem, kas iegūti no augļiem un ogām, un dzērieniem, kuri atbilst Latvijas preču kombinētās nomenklatūras kodiem 2206 00 39, 2206 00 59 un 2206 00 89 un ir ražoti no vīnogām vai nenorūguša vīnogu vīna;

59.3. dzērieniem, kuri satur 10 vai vairāk tilpumprocentu alkohola;

59.4. bezalkohola dzērieniem, augļu sulām, augļu nektāriem un alkoholiskajiem dzērieniem traukos, kuru tilpums ir lielāks par pieciem litriem un kuri ir paredzēti sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem;

59.5. miltu un krēma konditorejas izstrādājumiem, kuru sastāvdaļas ātri bojājas un kurus parasti izlieto 24 stundu laikā pēc izgatavošanas;

59.6. etiķim;

59.7. vārāmajam sālim;

59.8. cukuram cietā veidā;

59.9. konditorejas izstrādājumiem, kas sastāv galvenokārt no aromatizēta vai krāsota cukura;

59.10. košļājamām gumijām un līdzīgiem košļājamiem produktiem;

59.11. atsevišķām saldējuma porcijām, kas tiek pildītas patērētāja klātbūtnē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 18.12.2007. noteikumiem nr.881)

X. Alkohola saturs norāde

60. Alkohola saturu apzīmē ar norādi "... % tilp." (pirms minētās norādes var būt vārds "Alkohols" vai saīsinājums "Alk.") un norāda ne vairāk kā vienu zīmi aiz komata.

61. To dzērienu marķējumā, kuros alkohola saturs pārsniedz 1,2 tilpumprocentus (izņemot dzērienus, kuri atbilst Latvijas preču kombinētās nomenklatūras kodiem 2204 un 2205), norāda alkohola saturu tilpumprocentos,

kas noteikts 20 °C temperatūrā, ar šādām pielaidēm:

61.1. alum, kurā alkohola saturs nepārsniedz 5,5 tilpumprocentus, un dzērieniem, kuri atbilst Latvijas preču kombinētās nomenklatūras kodiem 2206 00 59 un 2206 00 89 un ir ražoti no vīnogām, – 0,5 tilpumprocenti;

61.2. alum, kurā alkohola saturs pārsniedz 5,5 tilpumprocentus, un dzērieniem, kuri atbilst Latvijas preču kombinētās nomenklatūras kodam 2206 00 39 un ir ražoti no vīnogām, kā arī ābolu sidram, bumbieru vīnam, augļu vīniem un līdzīgiem gāzētiem un negāzētiem dzērieniem, kas iegūti no citiem augļiem un ogām, izņemot vīnogas, un dzērieniem, kas ražoti no raudzēta medus, – 1 tilpumprocenti;

61.3. dzērieniem, kas satur mērcētus augļus vai augu daļas, – 1,5 tilpumprocenti;

61.4. citiem dzērieniem – 0,3 tilpumprocenti.

XI. Papildu norādes atsevišķu pārtikas preču marķējumā

62. Atsevišķu pārtikas preču marķējumā jābūt šādām papildu norādēm:

62.1. "Iepakots aizsargatmosfērā" – ja pārtikas prece iepakota, izmantojot iesaiņojuma gāzes;

62.2. "Ar saldinātāju(-iem)" tieši aiz pārtikas preces tirdzniecības nosaukuma – pārtikas precēm, kas satur saldinātāju(-us);

62.3. "Ar cukuru(-iem) un saldinātāju(-iem)" tieši aiz pārtikas preces tirdzniecības nosaukuma – pārtikas precēm, kas satur cukuru(-us) un saldinātāju(-us);

62.4. "Satur fenilalanīna avotu" – pārtikas precēm, kas satur aspartāmu (mākslīgo saldinātāju);

62.5. "Pārmērīga lietošana var izraisīt diareju" – pārtikas precēm, kurām pievienots vairāk nekā 10 % poliolu;

62.6. "Augsts kofeīna saturs" (uz etiķetes vienā redzeslaukā ar pārtikas preces tirdzniecības nosaukumu) – dzērieniem, kas ir paredzēti patēriņam bez pārveidošanas vai tiek iegūti pēc koncentrētu vai pulverveida produktu atšķaidīšanas un kuri satur kofeīnu koncentrācijā vairāk par 150 mg/l. Aiz šīs norādes iekavās norāda kofeīna saturu, kas izteikts miligramos uz 100 ml.

63. Šo noteikumu 62.6.apakšpunktā minēto norādi var nepievienot dzērieniem, kas ražoti no kafijas vai tējas, vai kafijas vai tējas ekstraktiem, ja pārtikas preces tirdzniecības nosaukums ietver vārdu "Kafija" vai "Tēja".

64. Konditorejas izstrādājumiem vai dzērieniem, kuriem pievienota glicirizīnskābe vai tās amonija sāls, vai lakricsakne *Glycyrrhiza glabra* un kuri satur glicirizīnskābi vai tās amonija sāli koncentrācijā vairāk par 100 mg/kg vai 10mg/l, uzreiz aiz sastāvdaļu saraksta norāda "Satur lakricu", izņemot gadījumus, ja vārds "lakrica" jau ietverts sastāvdaļu sarakstā vai pārtikas preces tirdzniecības nosaukumā. Ja pārtikas precei sastāvdaļu sarakstu nenorāda, vārdus "Satur lakricu" norāda blakus pārtikas preces tirdzniecības nosaukumam.

65. Konditorejas izstrādājumiem, kuriem pievienota glicirizīnskābe vai tās amonija sāls, vai lakricsakne *Glycyrrhiza glabra* un kuri satur glicirizīnskābi vai tās amonija sāli koncentrācijā vairāk par 4 g/kg, aiz sastāvdaļu saraksta norāda "Satur lakricu. Cilvēkiem ar augstu asinsspiedienu jāizvairās no pārmērīgas lietošanas". Ja pārtikas precei sastāvdaļu sarakstu nenorāda, minētos vārdus norāda blakus pārtikas preces tirdzniecības nosaukumam.

66. Dzērieniem, kuriem pievienota glicirizīnskābe vai tās amonija sāls, vai lakricsakne *Glycyrrhiza glabra* un kuri satur glicirizīnskābi vai tās amonija sāli koncentrācijā vairāk par 50 mg/l, vai dzērieniem ar alkohola saturu vairāk nekā 1,2 tilpumprocenti – 300 mg/l, aiz sastāvdaļu saraksta norāda "Satur lakricu. Cilvēkiem ar augstu asinsspiedienu jāizvairās no pārmērīgas lietošanas". Ja pārtikas precei sastāvdaļu sarakstu nenorāda, minētos vārdus norāda blakus pārtikas preces tirdzniecības nosaukumam.

XII. Pārtikas preču enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norāde

67. Pārtikas preces enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norāde satur informāciju par attiecīgās preces enerģētisko vērtību un olbaltumvielām, ogļhidrātiem, taukiem, nātriju, šķiedrvielām, kā arī par šo noteikumu 4.pielikumā minētajiem vitamīniem un minerālvielām, ja to daudzums 100 gramos vai 100 mililitros produkta vai vienā iepakojumā, ja tajā ir tikai viena porcija, ir ne mazāk kā 15 % no šo noteikumu 4.pielikumā minētajām

ieteicamajām diennakts devām.

(MK 01.09.2009. noteikumu nr.988 redakcijā)

68. Paziņojums par pārtikas preces īpašo enerģētisko vērtību un uzturvērtību ir jebkura marķējumā vai reklāmā grafiski vai tekstuāli sniegta informācija, kas tieši vai netieši norāda, ka pārtikas precei ir īpaša enerģētiskā vērtība (pārtikas prece sniedz noteiktu enerģiju (kalorijas), sniedz to samazinātā vai palielinātā daudzumā vai nesniedz nemaz) vai īpaša uzturvērtība (pārtikas prece satur kādu uzturvielu, satur to samazinātā vai palielinātā daudzumā vai nesatur vispār).

69. Ja pārtikas nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos (tai skaitā normatīvajos aktos par diētisko pārtiku) paredzēts noteiktām pārtikas precēm norādīt informāciju par uzturvielu klātbūtni vai to daudzumu, šādu norādi neuzskata par īpašās enerģētiskās vērtības vai uzturvērtības paziņojumu.

(MK 02.06.2008. noteikumu nr.393 redakcijā)

70. Ja ir sniegts paziņojums par pārtikas preces īpašo enerģētisko vērtību un uzturvērtību, pārtikas preces marķējumā ir nepieciešama enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norāde.

71. Pārtikas preces enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norādē (ja tāda ir) sniedz šādu informāciju:

71.1. pārtikas preces enerģētiskā vērtība un olbaltumvielu (olbaltumvielu saturs, kas aprēķināts pēc Kjeldāla metodes, noteikto kopējo slāpekļa daudzumu vielā reizinot ar 6,25), ogļhidrātu (jebkuri ogļhidrāti (arī polioli – cukura atvasinājumi, kuros aldehīdgrupa vai karbonilgrupa ir aizstāta ar hidroksilgrupu), kas tiek pārstrādāti (metabolizēti) cilvēka organismā) un tauku (visi lipīdi, arī fosfolipīdi) saturs pārtikas precē;

71.2. pārtikas preces enerģētiskā vērtība un olbaltumvielu, ogļhidrātu, cukuru (visi monosaharīdi un disaharīdi, kas atrodas pārtikā, izņemot poliolus), tauku, piesātināto taukskābju (taukskābes bez dubultsaitēm), šķiedrvielu un nātrija saturs pārtikas precē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 01.09.2009. noteikumiem nr.988)

71.¹ Šķiedrvielas ir ogļhidrātu polimēri ar trijām vai vairāk monomēra vienībām, kuras netiek sašķeltas, kā arī neuzsūcas cilvēka tievajās zarnās. Ogļhidrātu polimērus iedala šādās grupās:

71.¹ 1. pārtikas ogļhidrātu polimēri, kas dabiski sastopami uzturā;

71.¹ 2. pārtikas ogļhidrātu polimēri, ko ar fiziskiem līdzekļiem – fermentējot vai ķīmiski – iegūst no pārtikas izejvielām un kam ir labvēlīga fizioloģiska ietekme;

71.¹ 3. pārtikas ogļhidrātu sintētiskie polimēri, kam ir labvēlīga fizioloģiskā ietekme.

(MK 01.09.2009. noteikumu nr.988 redakcijā)

72. Ja šo noteikumu 68.punktā minētais paziņojums par pārtikas preces īpašo enerģētisko vērtību un uzturvērtību attiecas uz cukuriem, piesātinātajām taukskābēm, šķiedrvielām vai nātriju, pārtikas preces enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norādē sniedz šo noteikumu 71.2.apakšpunktā minēto informāciju.

73. Pārtikas preces enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norādē var sniegt papildu informāciju par cietes, poliolu, mononepiesātināto taukskābju (taukskābes ar vienu cisdubultsaiti), polinepiesātināto taukskābju (taukskābes ar divām vai vairākām cisdubultsaitēm, starp kurām atrodas metilēngrupa), holesterīna, šo noteikumu 4.pielikumā minēto vitamīnu vai minerālvielu daudzumu pārtikas precē, ja minētās uzturvielas tajā sastāda vismaz 15 % no šo noteikumu 4.pielikumā noteiktajām ieteicamajām diennakts devām uz 100 g vai 100 ml, vai vienu iepakojumu, ja attiecīgajā iepakojumā ir tikai viena porcija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 01.09.2009. noteikumiem nr.988)

74. Ja paziņojums par pārtikas preces īpašo enerģētisko vērtību un uzturvērtību satur informāciju par šo noteikumu 71. un 73.punktā minētajām uzturvielām vai to sastāvdaļām, pārtikas preces marķējumā norāda arī informāciju par attiecīgajām vielām vai to sastāvdaļām.

75. Ja pārtikas preces enerģētiskās vērtības un uzturvērtības norādē ir informācija par mononepiesātināto taukskābju un/vai polinepiesātināto taukskābju daudzumu un/vai holesterīna normu, marķējumā norāda arī piesātināto taukskābju daudzumu. Šāda piesātināto taukskābju daudzuma norāde nav uzskatāma par īpašās enerģētiskās vērtības un uzturvērtības paziņojumu.

76. Pārtikas preču marķējumā norādāmo enerģētisko vērtību aprēķina, lietojot šādus koeficientus:

76.1. ogļhidrāti (izņemot polioli) – 4 kcal/g jeb 17 kJ/g;

76.2. polioli – 2,4 kcal/g jeb 10 kJ/g;

76.3. olbaltumvielas – 4 kcal/g jeb 17 kJ/g;

76.4. tauki – 9 kcal/g jeb 37 kJ/g;

76.5. alkohols (etanols) – 7 kcal/g jeb 29 kJ/g;

76.6. organiskās skābes – 3 kcal/g jeb 13 kJ/g.

76.7. salatriki – 6 kcal/g jeb 25 kJ/g;

76.8. šķiedrvielas – 2 kcal/g jeb 8kJ/g;

76.9. eritritols – 0 kcal/g jeb 0 kJ/g.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 01.09.2009. noteikumiem nr.988)

77. Pārtikas preces enerģētisko vērtību un uzturvielu un to komponentu daudzumu marķējumā norāda skaitliski, lietojot šādas mērvienības:

77.1. enerģētiskajai vērtībai – kilodžouli un kilokalorijas (kJ un kcal);

77.2. olbaltumvielām, ogļhidrātiem, taukiem, šķiedrvielām un nātrijam – grammi (g);

77.3. holesterīnam – miligrami (mg);

77.4. vitamīniem un minerālvielām – šo noteikumu 4.pielikumā minētās mērvienības.

78. Ja pārtikas preces uzturvērtības norādē ir informācija par cukuriem un/vai polioliem, un/vai cieti, aiz informācijas par ogļhidrātu daudzumu norāda minēto uzturvielu daudzumu:

"Ogļhidrāti ... g

no tiem:

cukuri – ... g

polioli – ... g

ciete – ... g".

79. Ja pārtikas preces uzturvērtības norādē ir informācija par taukskābēm (daudzumu vai veidu) vai holesterīnu, aiz informācijas par kopējo tauku daudzumu norāda minēto uzturvielu daudzumu:

"Tauki ... g

no tiem:

piesātinātās taukskābes – ... g

mononepiesātinātās taukskābes – ... g

polinepiesātinātās taukskābes – ... g

holesterīns – ... mg".

80. Enerģētisko vērtību un uzturvērtību attiecina uz 100 g vai 100 ml pārtikas preces atkarībā no veida, kādā tā tiek pārdota. Minēto informāciju papildus var attiecināt uz marķējumā norādīto porciju, ja uz marķējuma ir norādīts porciju skaits, vai pārtikas precī atbilstoši tās sagatavošanai patēriņam, ja marķējumā ir detalizēta attiecīgās preces sagatavošanas instrukcija.

81. Informāciju par vitamīniem un minerālvielām norāda arī procentuāli no šo noteikumu 4.pielikumā minētajām ieteicamajām diennakts devām (to var norādīt arī grafiski).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 01.09.2009. noteikumiem nr.988)

82. Marķējumā norāda pārtikas preces vidējo uzturvērtību, kas liecina par attiecīgās uzturvielas daudzumu pārtikas precē un kas noteikta, pamatojoties uz:

82.1. ražotāja veikto pārtikas preces analīzi;

82.2. attiecīgās pārtikas preces sastāvdaļu zināmo vai atzīto vidējo vērtību lietošanu aprēķinos;

82.3. vispārēji noteiktu un pieņemtu lielumu izmantošanu aprēķinos.

83. Pārtikas preču enerģētisko vērtību un uzturvērtību marķējumā norāda vienkopus tabulā, ja iespējams, novietojot skaitļus citu zem cita (stabiņā). Ja vietas nav, informāciju sniedz lineāri.

84. Šī nodaļa neattiecas uz dabīgajiem minerālūdeņiem, avota ūdeņiem un uztura bagātinātājiem.

XIII. Noslēguma jautājumi

85. Noteikumi stājas spēkā ar 2004.gada 25.novembri.

86. Līdz 2006.gada 19.maijam atļauts realizēt pārtikas preces, kuras nav marķētas atbilstoši šo noteikumu 64., 65. un 66.punktā minētajām prasībām. Sākot ar 2006.gada 20.maiju, pārtikas preces, kuras nav marķētas atbilstoši šo noteikumu 64., 65. un 66.punktā minētajām prasībām, Latvijā atļauts realizēt, ja attiecīgās pārtikas preces ir ražotas pirms 2006.gada 20.maija.

87. Līdz 2005.gada 24.novembrim atļauts realizēt pārtikas preces, kuras nav marķētas atbilstoši šo noteikumu prasībām, ja ir ievērotas Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumos Nr.150 "Pārtikas preču marķēšanas noteikumi" minētās prasības, kas bija spēkā līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai. Sākot ar 2005.gada 25.novembri, pārtikas preces, kuras nav marķētas atbilstoši šo noteikumu prasībām, bet ievērojot Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumus Nr.150 "Pārtikas preču marķēšanas noteikumi", Latvijā atļauts realizēt, ja attiecīgās pārtikas preces ir ražotas un marķētas pirms 2005.gada 25.novembra.

87.¹ Līdz 2008.gada 22.decembrim atļauts realizēt pārtikas preces, kuras nav marķētas atbilstoši šo noteikumu 1.pielikuma 13. un 14.punktam. Sākot ar 2008.gada 23.decembri, pārtikas preces, kuras nav marķētas atbilstoši šo noteikumu 1.pielikuma 13. un 14.punktam, Latvijā atļauts realizēt, ja attiecīgās pārtikas preces ir marķētas pirms 2008.gada 23.decembra.

(MK 18.12.2007. noteikumu nr.881 redakcijā)

87.² Līdz 2012.gada 30.oktobrim atļauts realizēt pārtikas preces, kas nav marķētas atbilstoši šo noteikumu 76.8., 76.9.apakšpunktā un 4.pielikumā minētajām prasībām.

(MK 01.09.2009. noteikumu nr.988 redakcijā)

88. Šo noteikumu 64., 65. un 66.punkts stājas spēkā ar 2005.gada 20.maiju.

88.¹ No 2005.gada 25.novembra līdz 2007.gada 25.novembrim šo noteikumu prasības nepiemēro šādām pārtikas preču sastāvdaļām:

88.¹ 1. glikozes sīrupiem uz kviešu bāzes, ieskaitot dekstrozi; maltodekstrīniem uz kviešu bāzes; glikozes sīrupiem uz miežu bāzes; labībai, ko izmanto stipro alkoholisko dzērienu destilātiem;

88.¹ 2. no olām iegūtam lizocīmam, ko izmanto vīnā; no olām iegūtam albumīnam, ko izmanto par vīna un sidra kvalitātes uzlabotāju;

88.¹ 3. zivju želatīnam, ko izmanto par avotu vitamīnu vai karotinoīdu sagatavošanā un par aromatizētāju, kā arī zivju želatīnam vai zivju līmei, ko izmanto par alus, sidra un vīna kvalitātes uzlabotāju;

88.¹ 4. pilnībā rafinētai sojas pupu eļļai un taukiem; no sojas pupām iegūtiem dabiskiem jauktiem tokoferoliem (E306), dabiskam D-alfa tokoferolam, dabiskam D-alfa tokoferola acetātam, dabiskam D-alfa tokoferola sukcinātam; fitosterolam, kas atvasināts no augu eļļas, fitosterola esteriem, kas iegūti no sojas pupām; fitostanola esteriem, kas iegūti no sojas pupu eļļas steroliem;

88.¹ 5. piena sūkalām, ko izmanto stipro alkoholisko dzērienu destilātiem; laktitolam; piena (kazeīna) produktiem, ko izmanto par vīna un sidra kvalitātes uzlabotājiem;

88.¹ 6. riekstiem, ko izmanto stipro alkoholisko dzērienu destilātiem; riekstiem (mandeles, valrieksti), ko izmanto stiprajās alkoholiskajās dzērienos (par aromatizatoriem);

88.¹ 7. seleriju lapu un sēklu eļļai; seleriju sēklu oleosveķiem;

88.¹ 8. sinepju eļļai; sinepju sēklu eļļai; sinepju sēklu oleosveķiem.

(MK 27.09.2005. noteikumu nr.730 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.11.2005. noteikumiem nr.908)

88.² Līdz 2009.gada 31.maijam atļauts realizēt pārtikas preces, kuru marķējumā nav norādītas šo noteikumu 88.¹ 2., 88.¹ 7. un 88.¹ 8.apakšpunktā minētās pārtikas preču sastāvdaļas, kā arī 88.¹ 5.apakšpunktā minētie piena (kazeīna) produkti, ko izmanto par vīna un sidra kvalitātes uzlabotājiem. Sākot ar 2009.gada 31.maiju, pārtikas preces, kuru marķējumā nav norādītas šo noteikumu 88.¹ 2., 88.¹ 7. un 88.¹ 8.apakšpunktā minētās pārtikas preču sastāvdaļas, kā arī šo noteikumu 88.¹ 5.apakšpunktā minētie piena (kazeīna) produkti, ko izmanto par vīna un sidra kvalitātes uzlabotājiem, Latvijā atļauts realizēt, ja attiecīgās pārtikas preces ir marķētas pirms 2009.gada 31.maija.

(MK 02.06.2008. noteikumu nr.393 redakcijā)

89. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumus Nr.150 "Pārtikas preču marķēšanas noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 2004, 48.nr.).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(Atsauce ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.09.2005. noteikumiem nr.730, MK 29.11.2005. noteikumiem nr.908,

MK 18.12.2007. noteikumiem nr.881, MK 02.06.2008. noteikumiem nr.393 un MK 01.09.2009. noteikumiem nr.988)

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Komisijas 1987.gada 15.aprīļa Direktīvas 87/250/EEK par spirta tilpumkoncentrācijas norādi, marķējot alkoholiskos dzērienus pārdošanai galapatērētājam;

2) Padomes 1989.gada 14.jūnija Direktīvas 89/396/EK par norādēm vai zīmēm, kas identificē pārtikas produkta partiju;

3) Padomes 1990.gada 24.septembra Direktīvas 90/496/EEK par pārtikas produktu uzturvielu marķējumu;

4) Padomes 1991.gada 22.aprīļa Direktīvas 91/238/EK, ar kuru groza Direktīvu 89/396/EEK par norādēm vai zīmēm, kas identificē pārtikas produkta partiju;

5) Padomes 1992.gada 3.marta Direktīvas 92/11/EK, ar ko groza Direktīvu 89/396/EEK par norādēm vai zīmēm, kas identificē pārtikas produkta partiju;

6) *(svītrots ar MK 02.06.2008. noteikumiem nr.393);*

7) *(svītrots ar MK 02.06.2008. noteikumiem nr.393);*

8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 20.marta Direktīvas 2000/13/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu;

9) Komisijas 2001.gada 26.novembra Direktīvas 2001/101/EK, ar kuru groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/13/EK par dalībvalstu likumu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu etiķetēm, pasniegšanas veidu un reklāmu;

10) Komisijas 2002.gada 18.jūlija Direktīvas 2002/67/EK par hinīnu saturošo un kofeīnu saturošo pārtikas produktu marķēšanu;

11) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 10.novembra Direktīvas 2003/89/EK, ar kuru groza Direktīvu 2000/13/EK attiecībā uz norādēm par pārtikas produktos esošajām sastāvdaļām;

12) Komisijas 2003.gada 5.decembra Direktīvas 2003/120/EK, ar kuru groza Direktīvu 90/496/EEK par

pārtikas produktu uzturvielu marķējumu;

13) (svītrots ar MK 02.06.2008. noteikumiem nr.393);

14) (svītrots ar MK 02.06.2008. noteikumiem nr.393);

15) (svītrots ar MK 02.06.2008. noteikumiem nr.393);

16) Komisijas 2006.gada 22.decembra Direktīvas 2006/142/EK, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK III a pielikumu, kurā sniegts saraksts sastāvdaļām, kas vienmēr jānorāda pārtikas produktu marķējumā;

17) Padomes 2006.gada 20.novembra Direktīvas 2006/107/EK, ar ko pielāgo Direktīvu 89/108/EEK attiecībā uz cilvēku patēriņam paredzētiem ātri sasaldētiem pārtikas produktiem un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/13/EK attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu saistībā ar Bulgārijas un Rumānijas pievienošanu;

18) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 6.maija Direktīvas 2009/39/EK par īpašas diētas pārtikas produktiem;

19) Komisijas 2007.gada 27.novembra Direktīvas 2007/68/EK, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK III a pielikumu attiecībā uz dažām pārtikas sastāvdaļām;

20) Komisijas 2008.gada 30.janvāra Direktīvas 2008/5/EK par tādu norāžu obligātu iekļaušanu dažu pārtikas produktu marķējumā, kas nav paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/13/EK;

21) Komisijas 2008.gada 28.oktobra Direktīvas 2008/100/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 90/496/EEK par pārtikas produktu uzturvielu marķējumu attiecībā uz ieteicamajām diennakts devām, enerģētiskās vērtības pārrēķina koeficientiem un definīcijām.

Ministru prezidents

I.Emsis

Ekonomikas ministrs

J.Lujāns

(1.pielikums MK 02.06.2008. noteikumu nr.393 redakcijā)

1.pielikums
Ministru kabineta
2004.gada 23.novembra
noteikumiem Nr.964

Pārtikas preču sastāvdaļas – alergēni, ko obligāti norāda marķējumā

Nr. p.k.	Pārtikas preces sastāvdaļas nosaukums
1.	Graudaugi, kas satur lipekli (glutēnu) (t.i., kvieši, rudzi, mieži, auzas, speltas kvieši, <i>triticum turgidum polonicum</i> vai to hibrizēti celmi), un to produkti, izņemot: a) glikozes sīrupus uz kviešu bāzes, ieskaitot dekstrozi; b) maltodekstrīnus uz kviešu bāzes; c) glikozes sīrupus uz miežu bāzes; d) graudaugus, ko izmanto, lai iegūtu destilātus vai lauksaimnieciskas izcelsmes etilspirtu stipro alkoholisko dzērienu un citu alkoholisko dzērienu ražošanai
2.	Vēžveidīgie un to produkti
3.	Olas un to produkti
4.	Zivis un to produkti, izņemot: a) zivju želatīnu, ko izmanto vitamīnu vai karotinoīdu preparātiem; b) zivju želatīnu vai zivju līmi, ko izmanto alus un vīna dzidrināšanai
5.	Zemesrieksti un to produkti

6.	<p>Sojas pupas un to produkti, izņemot:</p> <p>a) pilnībā rafinētu sojas pupu eļļu un taukus un to produktus, ja vien to apstrādes procesā nevar palielināties alerģiskuma līmenis;</p> <p>b) no sojas pupām iegūtus dabiskus jauktus tokoferolus (E306), dabisku D-alfa tokoferolu, dabisku D-alfa tokoferola acetātu, dabisku D-alfa tokoferola sukcinātu;</p> <p>c) fitosterolus un fitosterolu esterus, kas atvasināti no augu eļļas, kas iegūta no sojas pupām;</p> <p>d) fitostanola esterus, kas iegūti no tādas augu eļļas steroliem, kas iegūta no sojas pupām</p>
7.	<p>Piens un tā produkti (ieskaitot laktozi), izņemot:</p> <p>a) sūkalas, ko izmanto, lai iegūtu destilātus vai lauksaimnieciskas izcelsmes etilspirtu stipro alkoholisko dzērienu un citu alkoholisko dzērienu ražošanai;</p> <p>b) laktitolu</p>
8.	<p>Rieksti, t.i., mandeles (<i>Amygdalius communis L.</i>), lazdu rieksti (<i>Corylus avellana</i>), valrieksti (<i>Juglans regia</i>), Indijas rieksti (<i>Anacardium occidentale</i>), pekanrieksti (<i>Carya illinoiesis (Wangenh.) K.Koch</i>), Brazīlijas rieksti (<i>Bertholletia excelca</i>), pistāciju rieksti (<i>Pistacia vera</i>), makadāmijas rieksti un <i>Queensland</i> rieksti (<i>Macadamia ternifolia</i>) un to produkti, izņemot riekstus, ko izmanto, lai iegūtu destilātus vai lauksaimnieciskas izcelsmes etilspirtu stipro alkoholisko dzērienu un citu alkoholisko dzērienu ražošanai</p>
9.	Selerijas un to produkti
10.	Sinepes un to produkti
11.	Sezama sēklas un to produkti
12.	Sēra dioksīds un sulfīti, ja to koncentrācija pārsniedz 10 mg/kg vai 10 mg/l, izteikts kā SO ₂
13.	Lupīna un tās produkti
14.	Gliemji un to produkti

2.pielikums
Ministru kabineta
2004.gada 23.novembra
noteikumiem Nr.964

**Pārtikas preču sastāvdaļas, kurām marķējumā var norādīt
tikai grupas nosaukumu,
nenorādot tirdzniecības nosaukumu**

Nr. p.k.	Pārtikas preces sastāvdaļas nosaukums	Grupas nosaukums
1.	Rafinētas eļļas, izņemot olīveļļu	Eļļa (kopā ar norādi par izcelsmi "Augu" vai "Dzīvnieku" vai ar norādi par konkrēto augu vai dzīvnieku). Hidrogenētām eļļām jābūt arī norādei "Hidrogenēta"
2.	Rafinēti tauki	Tauki (kopā ar norādi par izcelsmi "Augu" vai "Dzīvnieku" vai ar norādi par konkrēto augu vai dzīvnieku). Hidrogenētiem taukiem jābūt arī norādei "Hidrogenēti"
3.	No divu vai vairāku veidu graudaugiem iegūti miltu maisījumi	Milti (kopā ar dilstošā masas secībā sakārtotu izmantoto graudaugu sarakstu)
4.	Cietes un cietes, kas pārveidotas ar fizikāliem līdzekļiem vai fermentiem (enzīmiem)	Ciete (kopā ar norādi par konkrēto augu, ja attiecīgā

		sastāvdaļa var saturēt augu līmi)
5.	Visas zivju sugas, ja zivs ir citas pārtikas preces sastāvdaļa un attiecīgās pārtikas preces nosaukumā nav minēta konkrēta zivju suga	Zivis
6.	Visu šķirņu siers, ja siers vai sieru maisījums ir citas pārtikas preces sastāvdaļa un attiecīgās pārtikas preces nosaukumā nav minēta konkrēta siera šķirne	Siers
7.	Visas garšvielas, kuru masa nav lielāka par 2 % no pārtikas preces masas	Garšviela (garšvielas) vai garšvielu maisījums
8.	Visi garšaugi vai garšaugu daļas, kuru masa nav lielāka par 2 % no pārtikas preces masas	Garšaugi (garšaugi) vai garšaugu maisījums
9.	Visu veidu gumijas preparāti, ko izmanto par gumijas bāzi košļājamo gumiju ražošanai	Gumijas bāze
10.	Visu veidu sadrupināti cepti graudu produkti	Drupatas, rīvmaize
11.	Visu veidu saharoze	Cukurs
12.	Anhidrēta (bezūdens) dekstroze un dekstrozes monohidrāts	Dekstroze
13.	Glikozes sīrups un anhidrēts glikozes sīrups	Glikozes sīrups
14.	Visu veidu piena olbaltumvielas (kazeīni, kazeināti un sūkalu olbaltumvielas) un to maisījumi	Piena olbaltumvielas
15.	Ar dažādām presēšanas metodēm iegūts (pēc vajadzības rafinēts) kakao sviests	Kakao sviests
16.	Visu veidu vīni	Vīns
17.	Zīdītāju un putnu sugu skeleta muskuļi (ieskaitot diafragmu un apakšžokļa muskuļus, bet izņemot sirdi, mēli un galvas muskuļus, priekškājas un pakājkājas pēdas pamata muskuļus un asti, kā arī mehāniski atdalītu gaļu), kas ir piemēroti patēriņam cilvēku uzturā un dabīgi savienoti ar tiem piederīgajiem audiem, un kuru tauku un saistaudu* sastāvs nepārsniedz turpmāk minētos daudzumus**, ja gaļa ir citas pārtikas preces sastāvdaļa	Gaļa un dzīvnieka sugas(-u) nosaukums(-i)
17.1.	zīdītāji vai sugu sajaukumi, kuros dominējošie ir zīdītāji, ja sastāvdaļas tauku daudzums nepārsniedz 25 % un saistaudu daudzums nepārsniedz 25 %	
17.2.	cūku dzimtas dzīvnieki, ja sastāvdaļas tauku daudzums nepārsniedz 30 % un saistaudu daudzums nepārsniedz 25 %	
17.3.	putni un truši, ja sastāvdaļas tauku daudzums nepārsniedz 15 % un saistaudu daudzums nepārsniedz 10 %	

Piezīmes.

1. * Saistaudus aprēķina, ņemot vērā kolagēna un gaļas proteīna satura attiecību. Kolagēna saturs ir hidroksiprolīna saturs, reizināts ar astoņi.

2. ** Ja šī pielikuma 17.punktā minētie maksimālie tauku un saistaudu daudzumi ir pārsniegti, bet citi gaļas definīcijā minētie kritēriji ir ievēroti, tad sastāvdaļu sarakstā papildus norāda informāciju par tauku un/vai saistaudu klātbūtni.

**Pārtikas preču sastāvdaļas (pārtikas piedevas),
kurām marķējumā norāda grupas nosaukumu un
pārtikas piedevas nosaukumu vai starptautisko (E) numuru**

1. Antioksidanti.
2. Apjoma palielinātāji.
3. Biezinātāji.
4. Cietinātāji.
5. Emulgatori.
6. Emulgējošie sāļi (tikai apstrādātam sieram un produktiem, kas iegūti no tā).
7. Garšas pastiprinātāji.
8. Glazētājvielas.
9. Irdinātāji.
10. Konservanti.
11. Krāsvielas.
12. Miltu apstrādes līdzekļi.
13. Mitrumuzturētāji.
14. Modificētās cietes (tirdzniecības nosaukums vai starptautiskais (E) numurs nav jānorāda, bet apzīmējums "Modificēta ciete" jāpapildina ar norādi par konkrēto augu, ja modificētā ciete var saturēt augu līmi).
15. Pretsāļes vielas.
16. Propelenti.
17. Putu dzēsēji.
18. Recinātāji.
19. Saldinātāji.
20. Skābes.
21. Skābuma regulētāji.
22. Stabilizētāji.

**Vitamīni un minerālvielas, ko var norādīt pārtikas preču marķējumā,
un to ieteicamās diennakts devas (IDD)**

Nr. p.k.	Nosaukums	Mērvienība	Ieteicamā diennakts deva
1.	Vitamīns A	µg	800
2.	Vitamīns D	µg	5
3.	Vitamīns E	mg	12
4.	Vitamīns K	µg	75
5.	Vitamīns C	mg	80
6.	Vitamīns B6	mg	1,4
7.	Vitamīns B12	µg	2,5
8.	Tiamīns	mg	1,1
9.	Riboflavīns	mg	1,4
10.	Niacīns	mg	16
11.	Folijskābe	µg	200
12.	Biotīns	µg	50
13.	Pantotēnskābe	mg	6
14.	Kālijs	mg	2000
15.	Hlorīds	mg	800
16.	Kalcijs	mg	800
17.	Fosfors	mg	700
18.	Magnijs	mg	375
19.	Dzelzs	mg	14
20.	Cinks	mg	10
21.	Varš	mg	1
22.	Mangāns	mg	2
23.	Fluorīds	mg	3,5
24.	Selēns	µg	55
25.	Hroms	µg	40
26.	Molibdēns	µg	50
27.	Jods	µg	150